

Santandreu

Avià

Ubicació

Comarca: Berguedà
Lloc/Adreça: Casa Santandreu. Camí d'Avià a Santandreu. 08610 AVIÀ. Zona Vilamarí
Emplaçament Al peu del camí Ral d'Avià a Casserres que passava per Santandreu.

Coordenades:

Latitud: 42.04717
Longitud: 1.81863
UTM Est (X): 402233
UTM Nord (Y): 4655689

Classificació

Número de fitxa 08011 - 45
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Modern Contemporani
Segle XI-XVIII
Estat de conservació Bo
Protecció Legal
Tipus de protecció: BPU
Observacions protecció: BPU i ZEA. POUM Avià, DOGC 12/07/2011
Número inventari 2987 (1983)
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Productiu
Titularitat Privada
Titular: Ref. cad.: 003A00068
Autoria de la fitxa María del Agua Cortés Elía
Data de registre de la fitxa: dg., 02/12/2001 - 01:00

Descripció

Masia que ha sofert modificacions que han canviat la seva configuració original. És de planta rectangular amb la façana principal orientada a llevant, teulada a dues vessants i amb el carener paral·lel a la línia de la façana. El murs són de pedra amb cantoneres ben escairades. Al costat de la casa pel nord hi ha un cobert que aprofita dues parets paral·leles que pertanyien a una antiga església feta amb pedres molt ben arreglades d'origen medieval. Davant la façana uns coberts més moderns tanquen l'era enrajolada. A la façana sud encara es veuen part d'antics murs de blocs de pedra que podrien pertànyer a una antiga construcció.

Observacions:

El nivell de protecció especificat és pel mur que resta de l'antiga església i la ZEA afecta a tot l'entorn.

Història

Tot i que l'estructura arquitectònica de la casa no mostra la seva antiguitat, el lloc ja el trobem documentat l'any 1050 (ADS) en la venda que va fer el Comte Bernat de part de l'alou de Villa Meredi (Vilamarí) en el que estava inclòs el mas de Barrals amb l'església de "Sancti Andree". Aquest mas Barrals seria el primer edifici del mas Santandreu al que va donar nom més tard l'església que s'aixecava al costat. Al capbreu de 1242 del monestir de Santa Maria de Serrateix ja es fa esment del "Mas Sancti Andree" que tenia G. De Val (ADS). Un altre document de 1322 (ADS) el mas és cedit a l'abat de Serrateix i el masover (Pere de Santandreu) li presta homenatge de boca i mans. Posteriorment, troben notícia al Capbreu de Serrateix de 1701, en el que consta que Joan Pallarols, batlle de la Quadra de Vilamarí, té els masos Pallarols amb altres masos units: Sant Andreu, Coma, Puig i part del mas Ollers; mentre que al 1721 la meitat la té Francesc Boxader de Berga per compra a Maria Pallarols i Riba vídua de Pau Pallarols, i l'altra meitat Martí Pallarols. Al Cadastre de 1767 el mas és de Ventura Gironella de Berga i consta que hi ha un masover. Al 1862 era de D. Mariano Gironella de Berga, i es torna a fer referència de la capella del mas. La casa actual seria construïda cap a finals del segle XVII, ja que no conserva elements arquitectònics que facin pensar que sigui més antiga. En canvi les restes de murs de l'església mostren clarament el seu origen romànic.

Bibliografia

Capbreu d'Avià de la Abadia de Serrateix. Any 1701- 1704. Any 1729-1732. Any 1763-1772. Conservats a l'Arxiu Diocesà de Solsona.

BOLÓS, J. (1983). Els monestirs del comtat de Berga des dels seus orígens fins al 1400. El monestir de Santa Maria de Serrateix. Tesi doctoral UB.

Pergamins de Santa Maria de Serrateix, ADS.

CORTÉS ELÍA, MARÍA DEL AGUA (2019). De bona casa, bona brasa. La casa i l'espai domèstic rural al Berguedà. Temes d'Etnologia de Catalunya, 30. Generalitat de Catalunya.

